

Održan prvi dijalog o pravima deteta “Srbija po meri deteta”



Dana 12. oktobra 2022. godine, Centar za prava deteta održao je prvi u nizu dijaloga o pravima deteta „**Srbija po meri deteta**“ u Beogradu, u okviru projekta „*Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva da adekvatno doprinose ispunjavanju obaveza Srbije u oblasti prava deteta*“, koji finansijski podržava Misija OEBS-a u Srbiji.



Dijalog je okupio predstavnike nadležnih institucija (Odbor za prava deteta Narodne skupštine Republike Srbije, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog, Ministarstvo za brigu o porodici i demografiju, Pokrajinski zaštitnik građana-ombudsman, Pravosudna akademija, Zaštitnik građana, Poverenik za zaštitu ravnopravnosti), organizacija civilnog društva (članice Koalicije za monitoring prava deteta i Platforme organizacija za saradnju sa mehanizmima UN za ljudska prava, MODS i druge organizacije koje deluju u oblasti prava deteta), međunarodnih organizacija/agencija (UNICEF, OEBS, Save the Children) i profesore univerziteta.



Dijalog je bio prilika da se osvrnemo na to šta je do sada u Republici Srbiji urađeno da bi se uspostavila infrastruktura za sprovođenje prava deteta i koje zakonodavne i administrativne mere se sprovode. U okviru dva panela, posebno se razgovaralo o zakonodavnim i administrativnim merama. Imajući u vidu kompleksnost i obim ove teme, fokus prvog panela bio je na usvajanju zakona o pravima deteta, a drugog na uspostavljanju nezavisne institucije za zaštitu prava deteta i obrazovanju za prava deteta. Teme za dijalog odabrane su vodeći računa o holističkom pristupu pravima deteta i opštim merama Komiteta za prava deteta, nadzornog tela Konvencije o pravima deteta, koje država treba da sprovodi. Izabrane teme su ukazale na vezu sa svim drugim

merama, bez kojih ne može da se govori o postojanju infrastrukture za ostvarivanje prava deteta.



Imajući u vidu to da su prava deteta rasuta u preko 80 zakonskih tekstova, učesnici su se saglasili da bi **usvajanje sveobuhvatnog Zakona o pravima deteta**, unelo usaglašavanje postojećih zakonskih tekstova sa ratifikovanim međunarodnim ugovorima. Tokom dijaloga je istaknuto i da je od 2016. godine Srbija bez jedinstvene i koordinisane strateške politike u oblasti prava deteta, jer je prethodni **Nacionalni plan akcije za decu** važio do 2015. godine. Dalje, neophodno je **ojačati funkciju Saveta za prava deteta Vlade RS**, kao multi-sektorskog

koordinacionog tela i obezbediti adekvatne ljudske, tehničke i finansijske resurse za njegovo efikasno i kontinuirano funkcionisanje. U aprilu je istekao mandat članovima Saveta, a novi saziv se očekuje da bude formiran, tek nakon formiranja vlade. U više navrata, učesnici su istakli ključni **značaj kontinuirane edukacije i širenje informacija o pravima deteta i to na svim nivoima** – od službenika koji su zaposleni u relevantnim institucijama, ustanovama, sudovima, zatim roditelja, kao i dece na svim nivoima obrazovanja.

Iako je postignut određen napredak u ovoj oblasti, neophodno je uložiti dodatne napore kako bi se kontinuirano radilo na ostvarivanju prava deteta, a u skladu sa pravima koja su garantovana u Konvenciji o pravima deteta. Da bi se prava deteta u potpunosti ostvarivala, učesnici su se saglasili da je nužno da se unapredi infrastruktura za njihovu zaštitu i ostvarivanje, odnosno da se preispita funkcionisanje opštih mera za sprovođenje Konvencije o pravima deteta u Republici Srbiji.

Kako bi Republika Srbija, kao država ugovornica, obezbedila uživanje prava svakom detetu, neopodno je da se osigura **minimum zakonodavnih i administrativnih mera** koje je naveo Komitet za prava deteta u Opštem komentaru broj 5 o opštim merama za sprovođenje, a to su:

- ✓ usvajanje posebnog zakona o pravima deteta, mogućnost pristupanja pravdi i pravo na pravnu zaštitu, te obavezu usklađivanja domaćeg zakonodavstva sa Konvencijom o pravima deteta,
- ✓ usvajanje sveobuhvatne nacionalne strategije za decu,
- ✓ koordinacija aktivnosti,
- ✓ posebna budžetska izdvajanja za decu,
- ✓ uspostavljanje nezavisnog tela za zaštitu prava deteta,
- ✓ kontinuirano praćenje ostvarivanja prava deteta,
- ✓ saradnja sa organizacijama civilnog društva,
- ✓ kontinuirana obuka i širenje informacija o pravima deteta,
- ✓ prikupljanja podataka i kontinuirano sprovođenje istraživanja u oblasti prava deteta i
- ✓ međunarodna saradnja u ovoj oblasti.